

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
YVES BOT
prezentate la 5 iulie 2012¹

Cauza C-402/11 P

**Jager & Polacek GmbH
împotriva**

**Oficiului pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale)
(OAPI)**

„Recurs — Marcă comunitară — Regulamentul (CE) nr. 40/94 — Regulamentul (CE) nr. 2868/95 — Procedură de opoziție la înregistrarea unei mărci comunitare — Natura juridică a actului adoptat la finalul etapei de examinare a admisibilității opoziției — Procedură de revocare — Principiul protecției jurisdicționale efective — Principiul securității juridice”

1. Actul prin care Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) soluționează o cerere de opoziție la înregistrarea unei mărci comunitare admisibile constituie o simplă „măsură de organizare a procedurii” de opoziție sau o „decizie” în sensul dreptului Uniunii?

2. Aceasta este, în esență, întrebarea pe care o pune prezentul recurs formulat de Jager & Polacek GmbH împotriva Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 12 mai 2011, Jager & Polacek/OAPI². Răspunsul la această întrebare determină, pe de o parte, căile de atac împotriva actului aflate la dispoziția persoanei interesate și, pe de altă parte, condițiile în care acest act poate fi revocat de OAPI.

I – Cadrul juridic

A – *Tratamentul procedural al unei cereri de opoziție la înregistrarea unei mărci comunitare*

3. În conformitate cu articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 40/94 privind marca comunitară³, OAPI poate respinge cererea de înregistrare a unei mărci comunitare la opoziția formulată de titularul unei mărci anterioare neînregistrate. Această opoziție poate fi formulată în conformitate cu articolul 42 din acest regulament. Opoziția trebuie formulată în scris și motivată într-un termen de trei luni de la publicarea cererii de înregistrare a mărcii comunitare și nu este considerată ca fiind formulată decât după achitarea taxei pentru opoziție.

1 — Limba originală: franceza.

2 — T-488/09, denumită în continuare „hotărârea atacată”.

3 — Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară (JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146, denumit în continuare „Regulamentul nr. 40/94”). Regulamentul nr. 40/94 a fost abrogat prin Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca comunitară (JO L 78, p. 1), care a intrat în vigoare la 13 aprilie 2009. Cu toate acestea, având în vedere perioada de desfășurare a situației de fapt, litigiul continuă să fie reglementat de Regulamentul nr. 40/94.

4. Legiuitorul Uniunii a stabilit modalitățile procedurii de opoziție în cadrul normelor 15-22 din Regulamentul (CE) nr. 2868/95⁴. În special, acesta a precizat normele referitoare la aprecierea admisibilității opoziției la norma 17 din regulamentul de aplicare, al cărei cuprins este următorul:

- „(1) În cazul în care taxa de opoziție nu a fost achitată înainte expirării termenului de opoziție, actul de opoziție este considerat ca nefiind depus. [...]
- (2) În cazul în care actul de opoziție nu a fost depus în perioada de opoziție sau în cazul în care actul de opoziție nu identifică în mod clar cererea împotriva căreia se formulează opoziția sau marca anterioară [...] pe care se bazează opoziția, în conformitate cu norma 15 alineatul (2) literele (a) și (b), sau nu conține motive de opoziție în conformitate cu norma 15 alineatul (2) litera (c) și în cazul în care respectivele nereguli nu au fost remediate înainte de expirarea perioadei de opoziție, [OAPI] respinge opoziția ca fiind inadmisibilă.
- (3) În cazul în care persoana care a formulat opoziția nu prezintă o traducere în conformitate cu cerințele normei 16 alineatul (1), opoziția este respinsă ca fiind inadmisibilă. [...]
- (4) În cazul în care actul de opoziție nu respectă celelalte dispoziții ale normei 15, [OAPI] informează persoana care a formulat opoziția în consecință și o invită să remedieze neregulile constatate în termen de două luni. În cazul în care neregulile nu sunt remediate în termenul acordat, [OAPI] respinge opoziția ca fiind inadmisibilă.
- (5) Orice decizie adoptată în temeiul alineatului (1), în conformitate cu care se consideră că nu s-a introdus actul de opoziție și orice decizie de a respinge o opoziție ca fiind inadmisibilă în temeiul alineatelor (2), (3) și (4) este notificată solicitantului.”

5. În temeiul normei 17 din regulamentul de aplicare, opoziția trebuie, așadar, să îndeplinească criteriile absolute de admisibilitate prevăzute la norma 15 alineatul (2) literele (a)-(c) din regulamentul de aplicare⁵. Actul de opoziție trebuie astfel să cuprindă numărul de dosar al cererii împotriva căreia este introdusă opoziția și numele solicitantului mărcii comunitare, o identificare clară a mărcii anterioare pe care se bazează opoziția, precum și o declarație potrivit căreia cerințele de la articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 40/94 sunt îndeplinite.

6. Opoziția mai trebuie să respecte criteriile referitoare la admisibilitate prevăzute, în ceea ce le privește, la norma 15 alineatul (2) literele (d)-(h) din regulamentul de aplicare. Actul de opoziție trebuie, în special, să cuprindă data depunerii și, eventual, data înregistrării și data de prioritate a mărcii anterioare, o reprezentare a acesteia, bunurile și serviciile pe care se bazează opoziția, numele și adresa persoanei care a formulat opoziția sau, eventual, a reprezentantului acestuia.

7. Norma 18 alineatul (1) din regulamentul de punere în aplicare are următorul cuprins:

„În cazul în care opoziția este considerată admisibilă în temeiul normei 17, [OAPI] trimite o comunicare părților informându-le că procedurile de opoziție sunt considerate deschise două luni de la primirea comunicării. [...]”

4 — Regulamentul Comisiei din 13 decembrie 1995 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 40/94 al Consiliului privind marca comunitară (JO L 303, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 189), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1041/2005 al Comisiei din 29 iunie 2005 (JO L 172, p. 4, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 71, denumit în continuare „regulamentul de aplicare”).

5 — A se vedea Liniile directoare privind procedura de opoziție, partea 1: aspecte procedurale, disponibile pe site-ul internet al OAPI, în special A.V, punctele 1 și 2.

8. Norma 19 din acest regulament precizează, în continuare, natura elementelor și a dovezilor pe care persoana care a formulat opoziția este invitată să le prezinte sau să le completeze în susținerea opoziției. În special, în conformitate cu alineatul (2) al acestei norme, aceasta este obligată să aducă dovada existenței, a valabilității și a domeniului de protecție a mărcii sale anterioare.

9. În sfârșit, legiuitorul Uniunii a precizat normele de procedură referitoare la examinarea pe fond a opoziției în cadrul normei 20 din regulamentul de aplicare.

B – Regulile referitoare la revocarea unei decizii adoptate de OAPI

10. Articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94 stabilește condițiile referitoare la revocarea unei decizii adoptate de OAPI. Această dispoziție prevede următoarele:

„(1) Atunci când [OAPI] [...] ia o decizie [afectată de] o eroare de procedură evidentă, care îi este imputabilă, acesta asigură [...] revocarea deciziei [...].

(2) [...] revocarea deciziei [se dispune] din oficiu sau la cererea uneia dintre părțile la procedură, de către instanța care [...] adoptă decizia. [...] revocarea [se dispune] în termen de șase luni de la [...] adoptarea deciziei, după ce au fost ascultate părțile la procedură [...]

[...]”

11. Procedura referitoare la revocarea unei astfel de decizii este precizată la norma 53a din regulamentul de aplicare. În conformitate cu această normă, OAPI trebuie să informeze partea afectată privind revocarea prevăzută, iar aceasta poate prezenta observații.

II – Istoricul cauzei

12. Istoricul cauzei, procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată pot fi rezumate în continuare⁶.

13. La 25 martie 2008, reclamanta a formulat opoziție în temeiul articolului 42 din Regulamentul nr. 40/94 la înregistrarea semnelui verbal „REDTUBE”, solicitată de RT Mediasolutions sro⁷.

14. Prin scrisorile din 20 mai 2008, Serviciul pentru mărci a trimis o comunicare fiecăreia dintre cele două părți la procedură. În aceste scrisori, OAPI a arătat că opoziția a fost considerată ca fiind admisibilă în măsura în care era întemeiată pe marca anterioară neînregistrată Redtube. Acesta a informat cele două părți că perioada de conciliere urma să expire la 21 iulie 2008 și că etapa contradictorie a procedurii de opoziție urma să înceapă la 22 iulie 2008. În plus, Oficiul a stabilit termenele pentru ca recurenta să își susțină cererea, iar RT Mediasolutions să răspundă.

15. La 10 septembrie 2008, RT Mediasolutions a susținut că recurenta nu a achitat taxa de opoziție la termen și, prin urmare, a solicitat OAPI, pe de o parte, anularea comunicării din 20 mai 2008 și, pe de altă parte, constatarea faptului că opoziția era considerată ca nefiind formulată.

6 — Pentru o expunere completă a istoricului litigiului, facem trimitere la punctele 1-20 din hotărârea atacată.

7 — Denumită în continuare „RT Mediasolutions”.

16. La 2 octombrie 2008, Departamentul mărci al OAPI a trimis reclamantei o scrisoare, intitulată „Rectificare”, prin care o informa că comunicarea din 20 mai 2008 a fost trimisă din greșeală și că trebuia considerată ca fiind lipsită de obiect. În urma cererii formulate în acest sens de RT Mediasolutions, divizia de opoziție a OAPI a adoptat, la 22 ianuarie 2009, o decizie potrivit căreia opoziția era considerată ca nefiind formulată, întrucât taxa de opoziție nu a fost plătită în termenul necesar.

17. La 20 martie 2009, reclamanta a formulat o cale de atac împotriva deciziei menționate, apreciind că, la 20 mai 2008, OAPI a adoptat o decizie prin care opoziția era declarată admisibilă și că această decizie nu a fost revocată în conformitate cu normele de procedură prevăzute la articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94. La 29 septembrie 2009, Camera a patra de recurs a OAPI a respins pretențiile reclamantei în special pentru motivul că scrisoarea din 20 mai 2008 constituia o simplă măsură de organizare a procedurii, iar nu o decizie.

III – Concluziile părților în fața Tribunalului

18. Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 4 decembrie 2009, recurenta a formulat o acțiune având ca obiect anularea Deciziei Camerei a patra de recurs a OAPI din 29 septembrie 2009.

19. În susținerea acțiunii, recurenta a invocat trei motive. Nu vom evoca decât al doilea motiv, în măsura în care numai acesta face obiectul prezentului recurs.

20. Al doilea motiv era întemeiat pe încălcarea articolului 77a alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 40/94. În susținerea acestui motiv, reclamanta arăta că comunicarea OAPI din 20 mai 2008 constituia o decizie. Astfel, în măsura în care, în aplicarea normei 17 alineatul (5) din regulamentul de aplicare, constituie decizii constatările în conformitate cu care opoziția este considerată ca nefiind formulată sau prin care se respinge opoziția ca inadmisibilă, principiul juridic al *actus contrarius* sau al paralelismului formelor ar implica faptul ca actul prin care OAPI declară opoziția ca fiind admisibilă să fie calificat de asemenea drept „decizie”.

21. Prin urmare, potrivit recurente, această decizie nu putea fi revocată decât cu respectarea procedurii prevăzute la articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94 coroborat cu norma 53a din regulamentul de aplicare.

22. Tribunalul a considerat că scrisoarea din 20 mai 2008 nu constituia o decizie, ci o simplă măsură de organizare a procedurii de opoziție. Pe de o parte, acesta s-a pronunțat în sensul că scrisoarea menționată nu era decât o comunicare adresată recurente cu privire la data inițierii etapei contradictorii a procedurii de opoziție și o invitație de a prezenta faptele, dovezile și observațiile pe care își întemeia opoziția. Pe de altă parte, Tribunalul a apreciat că scrisoarea menționată nu genera niciun efect juridic în privința recurente. În sfârșit, acesta s-a pronunțat în sensul că scrisoarea nu constituia o luare de poziție definitivă a OAPI în ceea ce privește admisibilitatea opoziției.

23. În continuare, Tribunalul a respins argumentele recurente întemeiate pe principiul *actus contrarius* și al paralelismului formelor. În plus, acesta a considerat că scrisoarea din 20 mai 2008 nu era o decizie, recurenta neputând invoca principiul încrederii legitime pe care i-ar fi inspirat-o scrisoarea respectivă.

24. În sfârșit, Tribunalul a constatat că respectiva cauză nu privea o înregistrare internațională care desemnează Uniunea Europeană și că nu era necesar să se pronunțe cu privire la natura juridică a notificării de către OAPI la Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) a opozițiilor declarate admisibile.

25. În urma examinării celorlalte două motive, Tribunalul a respins, prin hotărârea atacată, acțiunea formulată de recurentă.

IV – Concluziile părților în fața Curții

26. Prin recursul formulat, recurenta solicită Curții anularea hotărârii atacate și obligarea OAPI la plata cheltuielilor de judecată.

27. OAPI solicită respingerea recursului și obligarea recurenteii la plata cheltuielilor de judecată.

V – Recursul

28. Prin motivul său unic, recurenta susține că Tribunalul a încălcat articolul 77a alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 40/94, care prevede o procedură specială în vederea revocării unei decizii afectate de ilegalitate.

29. Acest motiv se împarte în trei aspecte. În primul rând, recurenta consideră că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a reținut că scrisoarea din 20 mai 2008 constituie o simplă măsură de organizare a procedurii de opoziție și, prin urmare, a încălcat principiile protecției jurisdicționale efective și securității juridice. În al doilea rând, susține că Tribunalul nu a interpretat în mod corect noțiunea de comunicare în măsura în care aceasta poate, în sine, să conțină o decizie. În al treilea rând, recurenta arată că hotărârea atacată este afectată de o lipsă de motivare.

A – Cu privire la primul aspect, întemeiat pe calificarea eronată a actului în litigiu și pe încălcarea principiilor protecției jurisdicționale efective și securității juridice

30. Primul aspect cuprinde două critici. Pe de o parte, recurenta susține că scrisoarea din 20 mai 2008 prin care OAPI a considerat cererea sa de opoziție ca fiind admisibilă conține o decizie și că aceasta ar fi trebuit, prin urmare, să fie revocată conform procedurii prevăzute la articolul 77a din Regulamentul nr. 44/94. Pe de altă parte, recurenta reproșează Tribunalului că a încălcat dreptul ei la o protecție jurisdicțională efectivă, precum și principiul securității juridice.

31. OAPI contestă aceste argumente.

1. Cu privire la prima critică, întemeiată pe o eroare de drept în privința naturii juridice a actului în litigiu

32. Procedura în cauză, ținând seama de modul său de derulare și de erorile de apreciere care au afectat-o, nu este, desigur, satisfăcătoare. Înțelegem, în plus, că împrejurarea că actul în litigiu nu a fost formalizat într-o „decizie” o privează, *a priori*, pe recurentă de garanțiile procedurale consacrate la articolul 57 din Regulamentul nr. 40/94, care prevede posibilitatea introducerii unei acțiuni în anulare, și la articolul 77a din acest regulament, care stabilește, în ceea ce îl privește, normele referitoare la revocarea actelor decizionale.

33. Cu toate acestea, împărtășim opinia Tribunalului potrivit căreia acest act nu constituie o decizie, în special pentru că nu produce efecte juridice obligatorii în privința recurenteii.

34. Pentru a ajunge la această concluzie, este necesar, pe de o parte, să se amintească jurisprudența Curții referitoare la natura actelor atacabile și, pe de altă parte, să se examineze substanța actului în litigiu, precum și cadrul procesual în care se înscrie.

a) Jurisprudența Curții referitoare la natura actelor atacabile în cadrul unei acțiuni în anulare

35. Rezultă dintr-o jurisprudență constantă, amintită de Tribunal la punctul 90 din hotărârea atacată, că nu constituie o decizie care să poată face, ca atare, obiectul unei acțiuni în anulare în sensul articolului 263 TFUE decât actul susceptibil să producă efecte de drept obligatorii. Cu alte cuvinte, interesele reclamantului trebuie să fie afectate, iar situația sa juridică trebuie să fie modificată în mod distinct⁸.

36. Este de asemenea cert că, pentru a determina dacă un act produce astfel de efecte, este necesar să se ia în considerare substanța acestuia, iar nu prezentarea sa formală⁹. Este astfel lipsit de relevanță faptul că acest act nu este desemnat ca decizie de autorul său.

37. Această jurisprudență permite extinderea domeniului de aplicare al acțiunii la acte care în mod formal nu pot fi calificate drept „decizie”, dar care, în esență, produc efecte juridice obligatorii. Aceasta permite totodată să se evite ca instituțiile să se sustragă controlului instanțelor Uniunii prin simpla nerespectare a unor cerințe de formă, precum titlul actului, motivarea acestuia sau menționarea dispozițiilor care constituie temeiul său juridic.

38. Existența efectelor de drept obligatorii este de o importanță deosebită atunci când trebuie apreciat caracterul atacabil al unui act care se înscrie în cadrul unei proceduri administrative care cuprinde mai multe etape, precum aceea care privește examinarea unei opoziții în fața OAPI. În acest cadru, Oficiul adoptă numeroase acte prin care nu numai că hotărăște măsurile de organizare a procedurii, dar face și o apreciere definitivă în ceea ce privește temeinicia cererii. Or, nu toate aceste acte produc efecte juridice în privința părților la procedură.

39. Prin urmare, Curtea clasifică aceste acte în categorii diferite.

40. Primele sunt actele prin care instituția în cauză își stabilește definitiv poziția la încheierea procedurii. Acestea constituie acte atacabile, în măsura în care produc efecte juridice obligatorii și nu sunt urmate de niciun alt act care să poată da naștere unei acțiuni în anulare. Aceasta este situația deciziei prin care OAPI consideră ca fiind întemeiată opoziția unei întreprinderi și, în consecință, respinge cererea de înregistrare a unei mărci comunitare.

41. A doua categorie de acte o reprezintă actele intermediare al căror obiectiv este de a pregăti decizia finală.

42. Pe de o parte, identificăm măsuri care, deși sunt adoptate în cadrul procedurii pregătitoare, constituie finalul unei etape distincte a procedurii principale și produc efect de drept¹⁰.

43. Există numeroase exemple în cadrul procedurilor de punere în aplicare a articolelor 101 TFUE și 102 TFUE. Acestea sunt organizate în mai multe faze succesive, precum faza de investigare prealabilă, faza de examinare contradictorie, apoi faza de audiere. Astfel, în Hotărârile Hoechst/Comisia¹¹ și Orkem/Comisia¹², Curtea a admis că deciziile prin care Comisia solicită informații întreprinderilor sau dispune efectuarea unor investigații la fața locului constituie acte atacabile.

8 — Hotărârea din 27 martie 1980, Sucrimex și Westzucker/Comisia (133/79, Rec., p. 1299, punctul 15), și Hotărârea din 11 noiembrie 1981, IBM/Comisia (60/81, Rec., p. 2639, punctul 9). A se vedea de asemenea Hotărârea din 18 noiembrie 2010, NDSHT/Comisia (C-322/09 P, Rep., p. I-11911, punctul 45 și jurisprudența citată).

9 — Hotărârea din 22 iunie 2000, Țările de Jos/Comisia (C-147/96, Rec., p. I-4723, punctul 27 și jurisprudența citată).

10 — Hotărârea IBM/Comisia, citată anterior (punctul 11).

11 — Hotărârea din 21 septembrie 1989 (46/87 și 227/88, Rec., p. 2859).

12 — Hotărârea din 18 octombrie 1989 (374/87, Rec., p. 3283).

44. În mod similar, Curtea a considerat că decizia prin care Comisia inițiază, la finalul analizei preliminare, procedura oficială de investigare constituie un act atacabil¹³. Curtea apreciază că o asemenea decizie produce efecte juridice în raport cu statul membru și cu întreprinderile în cauză, întrucât Comisia poate dispune suspendarea măsurii. Potrivit Curții, aceste efecte sunt autonome în raport cu decizia finală și nu pot fi remediate în cadrul unei acțiuni împotriva deciziei finale, privând astfel recurențele de o protecție jurisdicțională suficientă¹⁴.

45. Pe de altă parte, există măsuri de natură „pur”¹⁵ sau „doar”¹⁶ pregătitoare. Aceste măsuri constituie doar una dintre etapele care permit instituției să adopte decizia finală. Ele nu produc niciun efect de drept și nu constituie, în conformitate cu jurisprudența, acte atacabile. Din această perspectivă, Curtea consideră că neregulile care pot afecta măsurile respective pot fi invocate în susținerea unei acțiuni îndreptate împotriva deciziei finale, în elaborarea căreia acestea constituie o etapă pregătitoare¹⁷. Aceasta este situația, în dreptul concurenței, a actului prin care Comisia comunică obiecțiunile împotriva întreprinderilor.

46. Evocarea acestei jurisprudențe permite să se cunoască cerințele care orientează acțiunea Curții în această materie.

47. Astfel cum am arătat, Curtea urmărește să garanteze o protecție jurisdicțională efectivă a drepturilor pe care justițiabilii le au în temeiul dreptului Uniunii. În Hotărârea Athinaiki Techniki/Comisia¹⁸, Curtea a amintit că, întrucât Uniunea Europeană este o comunitate de drept, modalitățile procedurale aplicabile acțiunilor trebuie să fie interpretate astfel încât aceste modalități să poată contribui la îndeplinirea unui asemenea obiectiv¹⁹. De aceea, actele pregătitoare susceptibile să producă efecte de drept și care constituie finalul unei proceduri accesorii procedurii principale trebuie, potrivit Curții, să poată face obiectul unei acțiuni în anulare.

48. Cu toate acestea, Curtea urmărește de asemenea să evite o înmulțire a acțiunilor împotriva măsurilor pregătitoare, susceptibile să paralizeze acțiunea instituțiilor.

49. Acesta este contextul jurisprudențial în care ne revine sarcina de a califica actul în litigiu. Constituie acesta, după cum susține Tribunalul în hotărârea atacată, o simplă măsură de organizare a procedurii de opoziție, care, în consecință, nu poate face obiectul unei căi de atac, sau este vorba despre o decizie, după cum susține recurenta?

50. Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie examinate substanța scrisorii din 20 mai 2008 și cadrul procesual în care aceasta se înscrie.

b) Cu privire la substanța actului în litigiu și la cadrul procesual în care acesta se înscrie

51. Astfel cum reiese din situația de fapt prezentată la punctul 9 din hotărârea atacată și din constatările Tribunalului care figurează la punctele 91, 92 și 95 din această hotărâre, pe de o parte, scrisoarea din 20 mai 2008 indică recurentei că opoziția sa „a fost considerată ca fiind admisibilă în măsura în care era întemeiată pe marca anterioară neînregistrată Redtube” și că, dacă opoziția se întemeia pe alte drepturi anterioare, examinarea admisibilității acestor alte drepturi nu a avut loc încă.

13 — Hotărârea din 9 octombrie 2001, Italia/Comisia (C-400/99, Rec., p. I-7303).

14 — *Ibidem* (punctele 59, 60, 62 și 63).

15 — Hotărârea IBM/Comisia, citată anterior (punctul 12).

16 — Hotărârea Italia/Comisia, citată anterior (punctul 63).

17 — Hotărârea IBM/Comisia, citată anterior (punctul 12).

18 — Hotărârea din 17 iulie 2008 (C-521/06 P, Rep., p. I-5829).

19 — Punctul 45 și jurisprudența citată.

Pe de altă parte, scrisoarea o informează, ca și pe RT Mediasolutions, în legătură cu întinderea perioadei în care pot încerca să ajungă la o înțelegere, cu data de deschidere a etapei contradictorii a procedurii și, în sfârșit, cu termenele în care recurenta putea să își susțină opoziția, iar RT Mediasolutions să răspundă.

52. Este clar că a doua parte a acestei scrisori constituie o simplă comunicare destinată părților, lipsită de orice natură decizională, în măsura în care OAPI le informează, în conformitate cu norma 18 alineatul (1) din regulamentul de aplicare, în legătură cu termenele care guvernează derularea procedurii de opoziție.

53. Cu toate acestea, scrisoarea în cauză nu poate fi interpretată ca limitându-se să informeze părțile în legătură cu deschiderea procedurii de opoziție și cu termenele aferente. Astfel, este necesar să se țină seama de prima parte a scrisorii din 20 mai 2008, în care OAPI indică recurenteii că opoziția ei „a fost declarată admisibilă” în măsura în care se întemeiază pe marca anterioară neînregistrată Redtube.

54. În opinia recurenteii, aceasta ar constitui, în sine, o decizie în măsura în care, în esență, OAPI ar adopta o apreciere definitivă în legătură cu admisibilitatea cererii de opoziție, susceptibilă să producă efecte juridice obligatorii. Este adevărat că utilizarea verbului „a declara” indică faptul că OAPI a statuat în mod efectiv cu privire la admisibilitatea pretenției.

55. Acest lucru nu este însă suficient, în opinia noastră, pentru a recunoaște actului în litigiu o natură decizională.

56. Procedura de opoziție cuprinde două etape care trebuie diferențiate. Există, pe de o parte, etapa examinării admisibilității opoziției, prevăzută la norma 17 din regulamentul de aplicare, și, pe de altă parte, etapa examinării propriu-zise, instituită prin articolul 43 din Regulamentul nr. 40/94 și reglementată de normele 18-20 din regulamentul de aplicare.

57. Etapa de examinare a admisibilității opoziției are caracter preliminar. Această etapă trebuie să permită OAPI să aprecieze admisibilitatea opoziției în ceea ce privește condițiile prevăzute în mod expres la normele 15 și 16 din regulamentul de aplicare. OAPI trebuie, prin urmare, să se asigure că sunt îndeplinite condițiile absolute stabilite la norma 15 alineatul (2) literele (a)-(c) și la norma 16 alineatul (1) din acest regulament, cu alte cuvinte, pe de o parte, că actul de opoziție identifică într-adevăr cererea de înregistrare a mărcii comunitare contestată, marca anterioară și motivele pe care se întemeiază opoziția și, pe de altă parte, că actul de opoziție este tradus. OAPI trebuie de asemenea să se asigure că sunt îndeplinite condițiile relative prevăzute la norma 15 alineatul (2) literele (d)-(h) din regulamentul de aplicare, și anume că actul de opoziție trebuie să cuprindă o reprezentare a mărcii anterioare, să identifice produsele și serviciile în cauză, precum și persoana care a formulat opoziția sau pe reprezentantul acesteia.

58. Dacă nu sunt îndeplinite aceste condiții, OAPI trebuie în acest caz să respingă opoziția ca inadmisibilă prin adoptarea unei decizii care marchează, așadar, sfârșitul procedurii de opoziție. Numai în această ipoteză prevede legiuitorul Uniunii obligația OAPI de a adopta o decizie care poate face obiectul unei căi de atac în conformitate cu articolul 57 din Regulamentul nr. 40/94.

59. În schimb, atunci când toate condițiile sunt îndeplinite, OAPI recunoaște admisibilitatea opoziției printr-un act pe care legiuitorul Uniunii nu l-a definit în mod efectiv.

60. În această ipoteză și în conformitate cu norma 18 alineatul (1) prima teză din regulamentul de aplicare, acest act marchează deschiderea procedurii de examinare propriu-zisă a opoziției²⁰. Această procedură trebuie să permită OAPI să aibă informații complete cu privire la toate elementele prezentate în susținerea opoziției și să se pronunțe cu privire la aspectele de fond legate de aceasta. Astfel, abia în această etapă a procedurii, persoana care a formulat opoziția este obligată să prezinte faptele, dovezile și observațiile în susținerea opoziției în conformitate cu norma 19 din regulamentul de aplicare și, pe această bază, OAPI va examina temeinicia opoziției, apreciind dacă există vreun risc ca înregistrarea mărcii solicitate să aducă atingere drepturilor dobândite de persoana care a formulat opoziția. Numai la finalul acestei examinări, OAPI va adopta o decizie definitivă prin care va putea fie să respingă în tot sau în parte opoziția, fie să o considere întemeiată, respingând, prin urmare, în tot sau în parte, cererea de înregistrare a mărcii comunitare. Potrivit articolului 57 din Regulamentul nr. 40/94, această decizie va putea face obiectul unei acțiuni în anulare.

61. Se impune constatarea că actul prin care OAPI consideră opoziția ca fiind admisibilă nu constituie, așadar, un act prin care se adoptă decizia finală a OAPI în cadrul procedurii de opoziție, ci un act de procedură pregătitor care, prin faptul că declanșează procedura de examinare pe fond a opoziției, marchează începutul elaborării pe etape a deciziei finale.

62. Pe de altă parte, actul în cauză nu produce, în opinia noastră, niciun efect juridic obligatoriu. Acesta permite declanșarea etapei în care părțile încearcă să ajungă la o înțelegere și, în lipsa unui acord amiabil, deschide dezbaterile asupra problemelor de fond legate de opoziție. În ceea ce o privește pe persoana care a formulat opoziția, declanșarea procedurii de opoziție propriu-zise nu generează în sarcina ei decât o singură obligație – dacă dorește ca demersurile sale să fie încununate de succes –, aceea de a prezenta toate faptele și observațiile care vin să susțină opoziția.

63. Prin urmare, nu putem considera că actul în litigiu afectează interesele recurente sau modifică situația ei juridică. Aceasta din urmă nu este comparabilă cu situația unui stat membru care, ca urmare a deschiderii de către Comisie a procedurii oficiale de investigare a unui ajutor în curs de executare, este obligat să suspende aplicarea acestuia sau cu situația unei persoane fizice care, ca urmare a admisibilității dosarului său de supraîndatorare, beneficiază de suspendarea automată a procedurilor de execuție silită îndreptate împotriva bunurilor sale. În speță, efectele actului în litigiu nu depășesc efectele proprii unui act de procedură și nu afectează, în afara situației sale procedurale, situația juridică a recurente²¹ și pe un plan mai general, nici pe aceea a părților în procedură.

64. În această privință, trebuie arătat că recurenta nu are niciun interes să formuleze o acțiune împotriva unui act prin care OAPI declară opoziția sa ca fiind admisibilă.

65. Având în vedere aceste elemente, considerăm că actul prin care OAPI a declarat admisibilă opoziția recurente constituie o măsură pregătitoare, lipsită de efecte juridice obligatorii în privința recurente.

66. În consecință, apreciem că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a reținut, la punctul 102 din hotărârea atacată, că scrisoarea din 20 mai 2008 nu constituie o decizie²² și propunem Curții să respingă acest prim motiv ca neîntemeiat.

20 — Mai trebuie precizat că, în conformitate cu articolul 43 alineatul (4) din Regulamentul nr. 40/94, OAPI poate invita părțile, în această etapă, să ajungă la o înțelegere și poate stabili un termen în această privință înainte de inițierea, eventual, a etapei examinării propriu-zise. Dacă apreciază că nu este util să se ajungă la o înțelegere sau dacă părțile nu au ajuns la un acord amiabil, atunci începe etapa examinării propriu-zise a opoziției.

21 — A se vedea în această privință argumentele dezvoltate de Tribunal la punctele 128 și 129 din hotărârea atacată.

22 — În schimb, exprimăm unele rezerve atunci când Tribunalul califică actul în litigiu drept simplă „măsură de organizare a procedurii”. Acest aspect nu face însă parte din discuție și, dacă această calificare ar fi, eventual, eronată, acest lucru nu ar avea nicio consecință asupra deznodământului litigiului.

2. Cu privire la cea de a doua critică, întemeiată pe nerespectarea principiilor protecției jurisdicționale efective și securității juridice

67. Prin intermediul celei de a doua critici, recurenta reproșează Tribunalului că nu ar fi respectat dreptul său la o protecție jurisdicțională efectivă, contestând orice natură decizională a actului în litigiu. Mai susține că Tribunalul a încălcat principiul securității juridice în măsura în care ea putea pretinde în mod legitim, pe de o parte, ca OAPI să se fi pronunțat definitiv cu privire la admisibilitatea cererii sale și să deschidă procedura de opoziție și, pe de altă parte, ca OAPI să respecte dispozițiile prevăzute la articolul 77a din Regulamentul nr. 40/94.

a) Cu privire la nerespectarea principiului protecției jurisdicționale efective

68. Dreptul la o protecție jurisdicțională efectivă constituie un principiu general al dreptului Uniunii care, amintim, este consacrat și la articolele 6 și 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale²³, precum și la articolul 47 primul paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene²⁴. Acest principiu impune că orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești.

69. În speță, nu considerăm că Tribunalul a încălcat principiul în cauză atunci când a apreciat că actul în litigiu nu constituie o decizie. Pe de o parte, amintim că acest act nu instituie niciun drept în favoarea recurente și, așadar, nu afectează situația ei juridică. Aceasta, după cum am arătat, nu are de altfel niciun interes să introducă o acțiune în justiție pentru a solicita anularea actului în litigiu, întrucât obiectul acestuia constă în admiterea admisibilității opoziției pe care a introdus-o ea însăși. Pe de altă parte, este cert că recurenta nu a fost privată de posibilitatea de a-și valorifica drepturile și de a denunța eventualele nereguli de care ar fi afectată prezenta procedură, din moment ce a formulat o acțiune în anulare împotriva deciziei din 22 ianuarie 2009 prin care OAPI a declarat opoziția sa ca nefiind formulată.

70. Prin urmare, apreciem că această critică trebuie respinsă.

b) Cu privire la nerespectarea principiului securității juridice

71. Din conținutul scrisorii din 2 octombrie 2008, intitulată „Rectificare”, rezultă că OAPI a revocat actul în litigiu, arătând că acesta fusese trimis din greșală și că trebuia considerat ca fiind fără obiect. Este evident, după cum OAPI a recunoscut de altfel în cadrul ședinței, că acest act cuprindea în realitate o eroare de apreciere, care a afectat de nelegalitate examinarea referitoare la admisibilitatea cererii în cauză și a condus, în mod eronat, la deschiderea procedurii de opoziție. Modul în care actul menționat a fost revocat, ca și termenul în care a reacționat OAPI sunt, în opinia noastră, deosebit de criticabile și ridică în mod evident întrebări privind respectarea principiilor securității juridice și protecției încrederii legitime.

72. Cu toate acestea, este cert că OAPI are dreptul de a revoca un act care i se pare eronat²⁵. Această competență își are temeiul în principiul legalității, care impune să nu se mențină o nelegalitate, permițându-i astfel administrației, ca urmare a desființării actului afectat de nelegalitate, să restabilească ordinea juridică perturbată în mod nejustificat. Aceasta permite de asemenea evitarea inițierii unor acțiuni în justiție, contribuind în mod evident la asigurarea unei bune administrări.

23 — Această convenție a fost semnată la Roma la 4 noiembrie 1950.

24 — A se vedea în special Hotărârea din 13 martie 2007, Unibet (C-432/05, Rep., p. I-2271, punctul 37 și jurisprudența citată).

25 — Hotărârea din 4 mai 2006, Comisia/Regatul Unit (C-508/03, Rec., p. I-3969, punctul 68 și jurisprudența citată).

73. Rezultă dintr-o jurisprudență constantă că revocarea unui act afectat de nelegalitate trebuie să fie supusă unor condiții foarte stricte, întrucât aceasta echivalează cu a concilia principiul legalității cu principiul securității juridice și, în acest cadru, să se respecte încrederea legitimă a beneficiarului acestui act care a crezut în legalitatea acestuia²⁶. Astfel, principiul securității juridice, care constituie un principiu general al dreptului Uniunii²⁷, urmărește să garanteze caracterul previzibil al situațiilor și al relațiilor juridice cărora li se aplică dreptul Uniunii²⁸ și impune ca instituțiile Uniunii să respecte intangibilitatea actelor pe care le-au adoptat. Prin urmare, în cazul revocării unui act afectat de nelegalitate, Curtea impune ca instituția în cauză să respecte normele de competență și de procedură aferente, să acționeze într-un termen rezonabil și să țină seama de măsura în care, eventual, persoana interesată a avut încredere în legalitatea actului.

74. În cadrul Regulamentului nr. 40/94, legiuitorul Uniunii a prevăzut astfel, la articolul 77a din acesta, o procedură specială care permite OAPI să revoce o *decizie* afectată de o eroare evidentă de procedură, care îi este imputabilă. În conformitate cu alineatul (2) al acestui articol, OAPI trebuie astfel să dispună revocarea unei astfel de decizii în termen de șase luni de la adoptarea acesteia, după ce au fost ascultate părțile la procedură. Această procedură introduce revocarea actului nelegal în cadrul unui termen, garanție a securității juridice, și recunoaște fiecareia dintre părțile la procedură dreptul de a fi ascultată.

75. Cu toate acestea, garanțiile acordate persoanei în cauză în acest context nu sunt recunoscute decât în măsura în care actul în cauză instituie un drept și afectează situația juridică și materială a acesteia.

76. Or, am constatat că actul în litigiu, în măsura în care constituie un act de procedură, pregător al deciziei finale, nu este susceptibil să producă efecte juridice în privința recurentei și, ca atare, nu constituie o decizie. Prin urmare, în opinia noastră, aceasta nu poate invoca principiul securității juridice în ceea ce privește revocarea actului în litigiu.

77. Având în vedere aceste elemente, apreciem că a doua critică invocată de recurentă trebuie de asemenea să fie respinsă.

78. Prin urmare, propunem Curții să declare primul aspect al motivului unic invocat de recurentă ca fiind neîntemeiat.

B – *Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o interpretare eronată a noțiunii de comunicare*

79. Prin intermediul celui de al doilea aspect al motivului unic, recurenta reproșează Tribunalului că, la punctul 114 din hotărârea atacată, și-a întemeiat raționamentul pe faptul că norma 17 alineatul (5) din regulamentul de aplicare menționează o „decizie” în cazul în care se consideră că nu s-a introdus actul de opoziție, iar norma 18 alineatul (1) din acest regulament utilizează termenul „comunicare”. Or, din norma 62 alineatul (1) din regulamentul menționat rezultă că o comunicare poate să cuprindă și o decizie²⁹.

80. OAPI contestă acest argument.

26 — Hotărârea Curții din 17 aprilie 1997, de Compte/Parlamentul European (C-90/95 P, Rec., p. I-1999, punctul 35 și jurisprudența citată), și Hotărârea Tribunalului din 20 noiembrie 2002, Lagardère și Canal+/Comisia (T-251/00, Rec., p. II-4825, punctul 140).

27 — Hotărârea din 6 aprilie 1962, de Geus (13/61, Rec., p. 89).

28 — A se vedea în acest sens Hotărârea din 15 decembrie 1987, Irlanda/Comisia (325/85, Rec., p. 5041, punctul 18), și Hotărârea din 18 mai 2000, Rombi și Arkopharma (C-107/97, Rec., p. I-3367, punctul 66 și jurisprudența citată).

29 — Această dispoziție prevede următoarele:

„Hotărârile [a se citi «deciziile»] supuse unui termen pentru recurs, citațiile și alte documente stabilite de președintele [OAPI] se notifică prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Toate celelalte notificări se efectuează prin poșta obișnuită”.

81. Asemenea OAPI, considerăm că acest argument nu este întemeiat.

82. Pe de o parte, recurenta nu poate reproșa Tribunalului că s-a referit chiar la dispozițiile legislației aplicabile pentru a-și întemeia aprecierea privind natura juridică a actului în litigiu.

83. Pe de altă parte, recurenta nu ține seama de expunerile care precedă punctul 114 din hotărârea atacată, în special, de cele care figurează la punctele 88-102 din aceasta, în care Tribunalul a prezentat motivele pentru care actul în litigiu nu este susceptibil să constituie o decizie. În această privință, Tribunalul a luat pe deplin în considerare faptul că o comunicare, precum cea în cauză, poate, ca atare, să cuprindă o decizie. Astfel, la punctul 94 din hotărârea atacată, Tribunalul a amintit că „nu este posibil să se limiteze numai la examinarea formei scrisorii din 20 mai 2008” și că, pentru a stabili dacă această scrisoare constituie o decizie, trebuie să se facă trimitere la substanța actului mai degrabă decât la forma acestuia, în conformitate cu jurisprudența Curții.

84. În lumina acestor elemente, propunem, așadar, Curții să respingă acest al doilea aspect ca fiind neîntemeiat.

C – Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare

85. Prin intermediul celui de al treilea aspect al motivului său unic, reclamanta arată, în esență, că Tribunalul și-a încălcat obligația de motivare atunci când nu a răspuns, în suficientă măsură, la argumentul său întemeiat pe efectele juridice concrete pe care le produce înregistrarea internațională a unei mărci care desemnează Uniunea. Astfel, în primă instanță, recurenta a susținut că, în ipoteza unei asemenea înregistrări, OAPI este obligat să informeze OMPI în legătură cu admisibilitatea unei opoziții, ceea ce ar produce efecte juridice concrete în măsura în care s-ar face mențiune, în registrul internațional al mărcilor, despre refuzul provizoriu de acordare a protecției. Or, la punctul 132 din hotărârea atacată, Tribunalul s-ar fi limitat să răspundă următoarele:

„[...] este suficient să se constate că prezenta cauză nu privește o înregistrare internațională care desemnează Uniunea, ci o cerere de înregistrare a unei mărci comunitare. Nu este necesar să se statueze asupra naturii juridice a unei astfel de notificări a OMPI de către OAPI în cadrul cererilor de înregistrare internațională care desemnează Uniunea.”

86. Recurenta reproșează Tribunalului că nu a ținut seama de faptul că actul prin care OAPI informează OMPI în legătură cu admisibilitatea unei opoziții ar constitui o decizie. Astfel, principiile protecției jurisdicționale efective și securității juridice ar fi impus în acest caz ca actul în litigiu, în măsura în care constituie o comunicare adresată solicitantului mărcii în același context, să fie calificat de asemenea drept „decizie”.

87. OAPI contestă acest argument, susținând în special că procedurile de înregistrare comunitară și internațională nu sunt comparabile.

88. Pentru a aprecia temeinicia argumentului menționat, trebuie amintit conținutul obligației de motivare care incumbă Tribunalului.

89. Obligația de a motiva hotărârile rezultă din articolul 36 din Statutul Curții de Justiție, aplicabil Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din acest statut și în temeiul articolului 81 din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

90. Potrivit unei jurisprudențe constante, motivarea unei hotărâri trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul Tribunalului, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile deciziei adoptate, iar Curții, să își exercite controlul jurisdicțional³⁰. Fiind vorba despre o acțiune întemeiată pe articolul 263 TFUE, cerința motivării implică în mod evident ca Tribunalul să analizeze motivele de anulare invocate de reclamant și să expună rațiunile care au condus la respingerea motivului sau la anularea actului în cauză.

91. Cu toate acestea, în Hotărârea Connolly/Comisia³¹, Curtea a limitat această obligație de a răspunde motivelor invocate. Instanța a considerat că motivarea unei hotărâri trebuie să fie apreciată în funcție de împrejurările speței³² și că nu se poate cere ca Tribunalul să răspundă „în detaliu la fiecare argument invocat de către reclamant, în special dacă nu avea un caracter suficient de clar și de precis și nu se întemeia pe elemente de probă corespunzătoare”³³.

92. Având în vedere aceste elemente, apreciem că Tribunalul a răspuns la un standard juridic corespunzător argumentelor invocate de recurentă. Instanța a explicat motivul pentru care nu era necesar, în opinia sa, să se pronunțe asupra naturii juridice a actului prin care OAPI informează OMPI în legătură cu admisibilitatea unei opoziții în cadrul unei cereri de înregistrare internațională care desemnează Uniunea. Desigur, această explicație este scurtă, dar nu este mai puțin suficientă în măsura în care, în mod evident, natura juridică a actului în litigiu nu poate să constituie o transpunere a naturii unui act adoptat în cadrul unei proceduri distincte și care produce efecte specifice acesteia, ci trebuie apreciată în raport cu substanța și cu efectele juridice proprii ale actului litigios.

93. Precizăm, pe de altă parte, că această explicație a permis recurente să critice aprecierea Tribunalului și permite de asemenea Curții să își exercite controlul jurisdicțional.

94. În acest context, considerăm că raționamentul Tribunalului, prezentat la punctul 132 din hotărârea atacată, nu suferă de o lipsă de motivare.

95. În consecință, propunem Curții să respingă al treilea aspect al motivului unic ca fiind neîntemeiat.

96. În lumina tuturor elementelor ce precedă, propunem Curții să declare motivul unic invocat de recurentă, întemeiat pe încălcarea articolului 77a alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 40/94, neîntemeiat și, prin urmare, să respingă recursul formulat de aceasta.

VI – Concluzie

97. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să declare și să hotărască următoarele:

- 1) Respinge recursul.
- 2) Obligă Jager & Polacek GmbH la plata cheltuielilor de judecată.

30 — Hotărârea din 14 octombrie 2010, Deutsche Telekom/Comisia (C-280/08 P, Rep., p. I-9555, punctul 136). A se vedea de asemenea Hotărârea din 14 mai 1998, Consiliul/de Nil și Impens (C-259/96 P, Rec., p. I-2915, punctele 32-34), și Hotărârea din 17 mai 2001, IECC/Comisia (C-449/98 P, Rec., p. I-3875, punctul 70), precum și Ordonanța președintelui Curții din 19 iulie 1995, Comisia/Atlantic Container Line și alții [C-149/95 P(R), Rec., p. I-2165, punctul 58], Ordonanța președintelui Curții din 14 octombrie 1996, SCK și FNK/Comisia [C-268/96 P(R), Rec., p. I-4971, punctul 52], și Ordonanța președintelui Curții din 25 iunie 1998, Antilele Olandeze/Consiliul [C-159/98 P(R), Rec., p. I-4147, punctul 70].

31 — Hotărârea din 6 martie 2001 (C-274/99 P, Rec., p. I-1611).

32 — Punctul 120.

33 — Punctul 121. A se vedea de asemenea Hotărârea din 11 septembrie 2003, Belgia/Comisia (C-197/99 P, Rec., p. I-8461, punctul 81).